

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 399/15

לפני:

כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט א' שהם

המערערים:

1. ארגון הרופאים עובדי המדינה
2. ארגון רופאי עיריית תל-אביב

נגד

המשיבים:

1. ההסתדרות הרפואית בישראל
2. ד"ר ליאוניד אידלמן
3. ארגון רופאי קופת חולים
4. עמותת ארגון הרופאים העצמאיים של מכבי
5. ארגון רופאי קופת חולים לאומית
6. ארגון רופאי בית החולים הדסה
7. ארגון רופאי קופת חולים מאוחדת

ערעור על פסק דין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בה"פ 56290-15-14 מיום 3.12.2014 שניתן על ידי כבוד השופט י' אטדגי

תאריך הישיבה:

כ"ד באייר התשע"ו (1.6.2016)

בשם המערערים:

עו"ד אשר חלד; עו"ד נדב העצני; עו"ד אורית יפת; עו"ד רותי בודוביץ'; עו"ד מיכל הולצמן

בשם המשיבים 1-3, 5-6:

עו"ד ארנה לין; עו"ד תמר וינטר קמר; עו"ד אורטל מנדלאוי

פסק-דין

השופטת א' חיות:

ערעור על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט י' אטדגי) מיום 3.12.2014 בו נדחתה תביעת המערערים להצהיר על בטלות תוצאות הבחירות

שהתקיימו בוועידה הארצית של המשיבה 1; בטלות המינויים שנעשו על-ידי הוועד המרכזי שלה; בטלות כל ההחלטות שהתקבלו על-ידי המוסדות או האנשים שמונו על-ידם; וקיומן של בחירות חדשות בוועידה הארצית.

רקע עובדתי ופסק דינו של בית המשפט המחוזי

1. המשיבה 1, ההסתדרות הרפואית בישראל (להלן: הר"י), הוקמה כאגודה עות'מאנית. היא משמשת כארגון העובדים היציג של הרופאים במדינת ישראל, כמשמעות מונח זה בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957 ופעילותה מוסדרת בתקנון הסתדרות הרופאים בישראל (להלן: התקנון או תקנון הר"י). הר"י מורכבת משבעה ארגונים פרופסיונליים (להלן: הארגונים או הארגונים הפרופסיונליים) המאגדים רופאים שונים – כגון רופאים המועסקים על ידי קופות החולים או על ידי המדינה – וארגונים פרופסיונליים אלו מורכבים אף הם מוועדים מקומיים (להלן: הוועדים או הוועדים המקומיים). המוסד העליון של הר"י הוא הוועידה הארצית המתכנסת מדי 4 שנים והיא מוסמכת לקבל כל החלטה הקשורה למדיניותה ופעילותה של הר"י וכן לבחור באופן ישיר את הנציגים למוסדותיה העיקריים ובהם הוועד המרכזי אשר קובע את מדיניותה של הר"י ומיישם את מטרותיה והחלטותיה. יו"ר הר"י מוסמך לייצגה בכל תחומי הפעילות שעליהם היא מופקדת. הבחירה למוסדות הנזכרים (הוועדה הארצית; הוועד המרכזי ויו"ר הר"י) נעשית כך: הנציגים בוועידה הארצית (ה"צירים") הם נציגיהם של שבעת הארגונים הפרופסיונליים והם נבחרים ומתמנים באופן ישיר על-ידם. מספרם נקבע בהתאם לגודלו היחסי של כל ארגון פרופסיונלי (סעיף 45 לתקנון). החברים בוועד המרכזי נבחרים על-ידי הוועידה הארצית והרכבו של הוועד המרכזי נקבע על-פי המשקל היחסי של הצירים שנבחרו על-ידי הארגונים הפרופסיונליים (סעיף 67 לתקנון). יו"ר הר"י נבחר אף הוא על ידי הוועידה הארצית. כמו כן בוחרים הוועידה הארצית והוועד המרכזי חברים בגופים נוספים של הר"י.

2. ביום 14.3.2013 החליט הוועד המרכזי של הר"י על כינוסה של הוועידה הארצית ביום 29.4.2014 לשם בחירת חברים לוועד המרכזי ולמוסדות נוספים של הר"י. במקביל התכנסו הוועידות הארציות של שני ארגונים פרופסיונליים החברים בהר"י, המשיב 3 - ארגון המאגד את רופאי קופות חולים (להלן: ארק"ח) ומונה כ- 8,500 רופאים והמערער 1 - ארגון המאגד את הרופאים המועסקים על-ידי מדינת ישראל (להלן: אר"מ) ומונה כ- 5,900 רופאים. ארגונים אלה בחרו את יושבי הראש שלהם ואת סגניהם באופן הבא: ליו"ר ארק"ח נבחר ד"ר משה קוסטינר; ליו"ר אר"מ נבחר ד"ר נמרוד רחמימוב; ולסגן יו"ר אר"מ מונה פרופ' יהודה אולמן. בהתאם לנוהג

ששרר בהר"י בעשורים האחרונים ולפיו ראשי הארגונים הפרופסיונליים גיבשו רשימה מוסכמת של הנציגים שלהם במוסדות השונים של הר"י, ניסו המשיב 2, ד"ר אידלמן (יו"ר הר"י), ד"ר רחמימוב וד"ר קוסטינר במהלך השבועות שקדמו לכינוסה של הוועידה הארצית לגבש רשימה מוסכמת לחברי הוועד המרכזי (להלן: נוהג העבר). הניסיון לגבש רשימה מוסכמת כאמור נכשל ועל-כן החליט יו"ר ועדת הבחירות של הר"י (פרופ' אהוד זמורה) כי הבחירות לוועד המרכזי תהיינה חשאיות, וזאת בניגוד לפעמים הקודמות בהן נערכה בחירה גלויה לאישור הרשימה המוסכמת שהוגשה לוועידה הארצית.

3. ביום 29.4.2014 נערכה הישיבה הראשונה של הוועידה הארצית בה נכחו 390 מתוך 405 צירים ובה גבר ד"ר אידלמן על ד"ר אולמן ונבחר לכהן כיו"ר הר"י. ניסיונות נוספים לגבש רשימה מוסכמת של חברי הוועד המרכזי נכשלו אף הם ומשכך, הונחו בפני הוועידה הארצית שתי רשימות מומלצים: רשימה אחת מטעם ד"ר אידלמן ותומכיו (להלן: רשימת אידלמן) ורשימה שניה מטעם ד"ר רחמימוב, ד"ר אולמן ותומכיהם (להלן: רשימת רחמימוב-אולמן). כאן המקום לציין, כי אין מחלוקת שרשימת אידלמן כללה נציגים של כל אחד מהארגונים הפרופסיונליים המרכיבים את הר"י לפי גודלם היחסי, לרבות נציגים המשתייכים לארגונים שבהם ד"ר אידלמן אינו חבר.

4. ביום 22.5.2014 התכנסה הוועידה הארצית לישיבה נוספת ונכחו בה 205 צירים בלבד, משום שחברי אר"מ החרימו את ההתכנסות. באותה ישיבה נבחרו חברי הוועד המרכזי וכן ממלאי תפקידים במוסדות השונים של הר"י. ביום 22.5.2014 פרסמה ועדת הבחירות את תוצאות הבחירות וביום 26.5.2014 שלח ד"ר אידלמן הודעה לחברי הוועד המרכזי על כינוס ישיבת הוועד ביום 29.5.2014. סמוך לפני מועד כינוסו הצפוי של הוועד המרכזי שלח ד"ר רחמימוב מכתב לראשי הארגונים הפרופסיונליים בו טען כי אף שהנציגים שנבחרו לייצג את אר"מ בוועד המרכזי אכן חברים באר"מ - הם אינם מייצגים אותו באופן אמיתי. ד"ר רחמימוב טען כי הוועידה הארצית בחרה כמעט במדויק את הנציגים שהופיעו ברשימת אידלמן וכי לנציגי אר"מ בוועד המרכזי מונו אמנם רופאים המשתייכים לאר"מ, אך מדובר ברופאים שהפסידו בבחירות הפנימיות האחרונות באר"מ וכן ברופאים שכלל לא עמדו לבחירה באר"מ ונכנסו לרשימת אידלמן ככל הנראה בשל "ציינתנותם" לאידלמן. לפיכך, כך טען ד"ר רחמימוב, החלטותיו של הוועד המרכזי לתקבלנה בחוסר סמכות ולא תחייבנה את אר"מ.

5. ביום 29.5.2014 הגישו המערערים – אר"מ וארגון רופאי עיריית תל-אביב (להלן: עת"א), וכן ועד הרופאים בבתי החולים בילינסון, שניידר מאיר והשרון בקשה למתן צו מניעה זמני במעמד צד אחד האוסר על חברי הוועד המרכזי להתכנס עד להכרעתו של בית המשפט בשאלת חוקיות הבחירות בוועידה הארצית. בהחלטתו מאותו היום דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה, הישיבה התקיימה ונבחרו בה סגני יו"ר הר"י, גזבר הר"י וחברי מזכירות הר"י. ימים מספר לאחר מכן הגישו המערערים את התובענה נושא הערעור דנן בה טענו, בתמצית, כי מרבית הנציגים שנבחרו לייצג אותם בוועד המרכזי וביתר מוסדות הר"י נבחרו מתוך רשימת אידלמן ולא מתוך רשימת רחמימוב-אולמן וכי נציגים אלו חברים אמנם בארגונים שאותם הם אמורים לייצג, אך הם אינם הנציגים שהארגונים בחרו בהם לייצגם. עניין אחרון זה, כך נטען, עומד בניגוד לעקרון הייצוג היחסי הקבוע בתקנון הר"י, המחייב למנות למוסדות הר"י השונים ובפרט לוועד המרכזי את הנציגים הנבחרים של הארגונים הפרופסיונליים (היינו את הנציגים שהופיעו ברשימת רחמימוב-אולמן) ואין די בהשתייכותם של הנציגים הנבחרים לארגונים הפרופסיונליים. תימוכין למסקנה זו מצאו המערערים בהוראות שונות של התקנון וכן בנוהג העבר לפיו, כאמור, בחירתם של חברי הוועד המרכזי ויתר הנבחרים לתפקידים במוסדות הר"י התבצעה על-ידי הוועידה הארצית בהתאם לרשימה שהייתה מוסכמת על כלל הארגונים הפרופסיונליים קודם לכן. המשיבים מצדם טענו כי עקרון הייצוג היחסי הקבוע בתקנון הר"י אינו מחייב את צירי הוועידה הארצית לבחור דווקא את הנציגים שנבחרו על ידי הארגונים הפרופסיונליים עצמם וכי הם ניסו לגבש רשימה מוסכמת בהתאם לנוהג העבר אך המערערים סיכלו זאת.

6. בפסק דינו מיום 3.12.2014 דחה בית המשפט את תובענת המערערים בצינו כי הגם שטענות הצדדים מופנות כלפי מינוי נציגי הארגונים למוסדות הר"י השונים, הנושא העיקרי השנוי במחלוקת הוא אופן מינויים של נציגי הארגונים לוועד המרכזי. נושא זה מוסדר, כך צוין, בסעיף 67 לתקנון הר"י הקובע כי:

"חברי הוועד המרכזי נבחרים לתקופה של ארבע שנים על ידי הוועידה הארצית, או בין וועידה לוועידה, מספר החברים בוועד המרכזי ייקבע על ידי הצירים שנבחרו על ידי הארגונים הפרופסיונליים [...] מכל מקום, בוועד המרכזי יהיה חבר נציג אחד, לפחות, מכל ארגון של הר"י [...]"

בהתייחסו להוראה זו קבע בית המשפט כי התשובה לשאלת אופן מינויים של הנציגים למוסדות הר"י אינה יכולה להימצא בהגדרה המילונית של המילה "נציג" וכי שיטת בחירת נציגי הארגונים בתקנון אינה אחידה בהינתן העובדה שביחס למוסדות

מסוימים (כגון הוועידה הארצית והוועדה המכינה אשר פועלת לקראת כינוס הוועידה הארצית) נקבע במפורש כי נציגי הארגונים יבחרו ישירות על-ידי הארגונים בעוד שביחס למוסדות אחרים נקבע כי לארגונים הפרופסיונליים יהיה ייצוג מבלי שנקבע אופן בחירתם של הנציגים. בית המשפט הוסיף וקבע כי הדרך היחידה להביא להרמוניה נורמטיבית בהוראות התקנון היא להתחקות אחר נסיבות יצירתו ותכליתו וכי אלו מוליכים אל המסקנה כי המינוי הישיר של הארגונים הפרופסיונליים בהר"י מתחיל ומסתיים בוועידה הארצית. בהקשר זה קבע בית המשפט כי לאחר בחירת הצירים לוועידה הארצית על-ידי הארגונים הפרופסיונליים כל ציר בוועידה הארצית בוחר את נציגי הארגונים השונים כראות עיניו וזאת באופן היכול להוביל למצב כבענייננו בו נציגי הארגונים הפרופסיונליים במוסדות הר"י לא יהיו בהכרח אנשים שנבחרו על-ידי הארגונים עצמם. תימוכין למסקנה זו מצא בית המשפט בסעיף 75 לתקנון הקובע כי חברי הר"י חבים חובת אמון כלפי הר"י וכן בסעיפים 246 ו-248 לתקנון המסדירים את היחסים שבין הארגונים ובין הר"י וקובעים כי כאשר הארגונים מנהלים משא ומתן עם המעסיקים של חבריהם הם עושים כן "כבאי כוח הר"י" וכי הם "חלק בלתי נפרד מהר"י" וחל עליהם תקנון הארגון. חיזוק נוסף למסקנתו מצא בית המשפט בכך שהתקנון מציין במפורש מתי נציגי הארגון נבחרים או ממונים ישירות על ידי הארגונים עצמם וציין כי מסקנה אחרת לפיה הצירים בוועידה הארצית חייבים לבחור ברשימת השמות המומלצת על-ידי הארגונים הפרופסיונליים מובילה לתוצאה לא הגיונית לפיה אין ערך אמיתי לבחירות של הוועידה הארצית. בית המשפט הוסיף והפנה בהקשר זה לכלל הפרשני הקבוע בסעיף 25(ב) לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 (להלן: חוק החוזים) לפיו "חווה הניתן לפירושים שונים, פירוש המקיים את אותו עדיף על פירוש שלפיו הוא בטל" וקבע כי לפי כלל זה רק פירוש המעניק לחברי הוועידה הארצית חופש בחירה יקיים את הוראות הסעיף וכי הדבר מתיישב גם עם הוראות סעיף 7.2. לתקנון לפיו לכל חבר בהר"י "הזכות המלאה לבחור ולהיבחר למוסדות הר"י".

7. בית המשפט הוסיף ודחה את טענת המערערים כי יש ללמוד לענייננו מהוראת סעיף 71 לתקנון לפיו מחליפו של חבר בוועד המרכזי שהתפטר או שנבצר ממנו למלא את תפקידו ייבחר לפי המלצות הארגון הפרופסיונלי אליו השתייך החבר, בקובעו כי מדובר בהסדר ספציפי המלמד כי כאשר מנסחי התקנון ביקשו לקבוע שמינוי נציג ייעשה ישירות על ידי ארגונו הדבר נעשה במפורש. מכל מקום, כך נקבע, גם מסעיף 71 לתקנון אין ללמוד כי הארגון הוא הממנה את החבר, אלא שהדבר נעשה לפי המלצתו. בית המשפט הוסיף וקבע כי יש היגיון במנגנון הנ"ל וכי יש להבחין בין מינוי של הנציג המקורי ובין מינוי מחליפו, משום שאין זה מעשי לכנס את הוועידה הארצית בכל פעם שצריך לבחור מחליף לנציג של ארגון זה או אחר. בנוסף, דחה בית המשפט את

הטענה לפיה זכותו של ארגון פרופסיונלי לפעול להפסקת חברותו של מי מנציגיו בוועד המרכזי מלמדת כי גם המינוי צריך להיעשות על ידי הארגון, בקובעו כי עשיית שימוש בזכות זו כפופה לחובות חוקיות וחוקתיות וניתן לעשות בה שימוש רק בנסיבות שיצדיקו זאת. כמו כן קבע בית המשפט כי אין די בעובדה שאותו נציג לא הומלץ על ידי הארגון לשמש כחבר בוועד המרכזי כדי להפסיק את כהונתו. אשר לנוהג העבר, קבע בית המשפט כי התקנון אינו טעון השלמת פרטים לפי נוהג העבר בהתאם לסעיף 26 לחוק החוזים, שכן סעיף 67 לתקנון מסדיר את דרך בחירתם של החברים בוועד המרכזי ברור ואינו טעון השלמה. בית המשפט הוסיף וקבע כי ככל שלא ניתן להגיע לרשימה מוסכמת בהתאם לנוהג העבר, כפי שקרה במקרה דנן, לא ניתן לטעון כלפי המשיבים כי הפרו את נוהג העבר. בייחוד מאחר שהוכח כי המשיבים פעלו בהתאם לנוהג העבר וניסו לגבש יחד עם המערערים רשימה מוסכמת של הנציגים בוועד המרכזי. עוד דחה בית המשפט את טענת המערערים לפיה הדרך שבה נערכו הבחירות בוועידה הארצית מהווה "קיפוח המיעוט", בקובעו כי בארגוני המערערים חברים כמחצית מהרופאים בישראל והם אינם מהווים "מיעוט" וכי מכל מקום לא ברור מדוע הדרישה לבחור בנציגים מרשימת רחמימוב-אולמן היא "ציפייה לגיטימית" שפגיעה בה עולה כדי קיפוח. לגישתו של בית המשפט הפרשנות לתקנון ושיטת הבחירות המוצעת על-ידי המערערים שוללת את זכות הבחירה של הצירים ועל כן היא פחות דמוקרטית ופוגעת בזכותם של חברי הר"י לבחור ולהיבחר.

מטעמים אלו כולם קבע בית המשפט המחוזי כי בחירת חברי הוועד המרכזי על-ידי הוועידה הארצית וכן בחירת יתר המוסדות ובעלי התפקידים בהר"י נעשתה כדין. בבחינת למעלה מן הצורך דן בית המשפט גם בטענות הסף של המשיבים וקבע כי התובענה הוגשה בשיהוי ורק לאחר שכבר התקיימו הבחירות. על כן היה על המערערים לצרף את הנבחרים כצד לתובענה. עוד נקבע כי התובענה לוקה בחוסר ניקיון כפיים שכן המערערים החרימו את הוועידה הארצית בה נבחרו החברים לוועד המרכזי וליתר מוסדות הר"י. המערערים בחרו, אפוא, שלא לממש את זכות הבחירה העומדת להם ורק לאחר שהתוצאות לא השביעו את רצונם, בחרו לתקוף אותן בבית המשפט. לעומת זאת דחה בית המשפט את טענת המשיבים בדבר אי-מיצוי הליכים בפני בית הדין של הר"י וכן את טענתם לחוסר סמכות של בית המשפט המחוזי לדון בעניינים הנוגעים להר"י.

8. להשלמת התמונה יצוין כי על פסק הדין של בית המשפט המחוזי הוגשו שני ערעורים אשר נקבעו לדיון במאוחד – הערעור דנן שהגישו אר"מ ועת"א וערעור נוסף (ע"א 410/15) שהגישו הוועדים החברים בארק"ח - ועד הרופאים בבתי החולים בילינסון, שניידר, מאיר והשרון. ואולם, לאחר הדיון בערעורים שהתקיים ביום

1.6.2016, הודיעו המערערים בע"א 410/15 כי הם מבקשים למחוק את ערעורם והוא נמחק בהסכמת המשיבים ללא צו להוצאות.

נותר אפוא, לדון ולהכריע בערעורם של אר"מ ועת"א.

טענות הצדדים

9. אר"מ ועת"א שבים וטוענים כי יש לפרש את הוראות התקנון כך שלארגון הפרופסיונלי תינתן שליטה על מינוי נציגיו וכי נוהג העבר, אשר לטענתם יושם ב-30 השנים האחרונות לפחות, קיבל מעמד מחייב אף אם הוא אינו עולה בקנה אחד עם הוראות התקנון. לחלופין נטען כי יש לראות בנוהג העבר תנאי מכללא ב"חווה יחס" (התקנון) שנועד להסדיר יחסים מתמשכים. המערערים מוסיפים וטוענים כי המונחים "נציג" או "ייצוג" בהוראות השונות שבתקנון משמעם הרשאה ושליחות מטעם הגוף השולח ועל כן אין די בהיותו חבר בגוף זה ועליו להיות נציג שנבחר על ידו. בתמיכה למסקנתם כי נציגיהם בוועד המרכזי צריכים להיות נציגים שנבחרו על ידם, שבים המערערים ומפנים להוראות התקנון המקנות לארגון את הזכות למנות מחליף למי שנבחר לכהן באחד ממוסדות הר"י כנציג של הארגון או להמליץ עליו באופן בלעדי. המערערים מוסיפים וטוענים כי המשיבים נהגו בחוסר תום לב והכשילו את המשא ומתן להשגת רשימה מוסכמת במתכוון, וכן הם מעלים טענות שונות לגבי התנהלותו של ד"ר אידלמן בהקשר זה. אשר לתכלית התקנון טוענים המערערים כי בשים לב לאופיו של הר"י המהווה "ארגון על" ולמטרותיו, לא יתכן שנציגי הארגונים הפרופסיונליים לא יהיו נציגים שנבחרו על ידי הארגונים עצמם, לא כל שכן כאלו שניסו להיבחר להנהגת הארגון ולא נבחרו. זאת שכן מהות הייצוג היא הצגת עמדות הארגון ומדיניותו בתוך הגוף שבו הוא אמור להיות מיוצג. אשר לקביעת בית המשפט כי פרשנותם מצמצמת את זכות הבחירה של הצירים, טוענים המערערים כי בפועל צירי הוועידה הארצית לא הפעילו שיקול דעת עצמאי אלא אישרו את רשימת המועמדים של ד"ר אידלמן. אשר לתוצאות הבחירות טוענים המערערים כי מתוך 33 חברי הוועד המרכזי שאמורים לייצג את אר"מ רק 10 הם מועמדים שהומלצו על-ידם ורק 15 מתוכם נבחרו לוועד המרכזי של אר"מ ולמעשה נבחרו להוביל את הנהגת הארגון. על כן, כך נטען, תוצאות הבחירות הקנו לאר"מ יכולת השפעה הקטנה ביותר מ-50% מיכולת ההשפעה המגיעה לו על פי עקרון הייצוג היחסי וכי פגיעה דומה ולעתים אף חמורה מזו נגרמה למערערים במוסדות אחרים של הר"י. המערערים שבים על טענותיהם כי תוצאות הבחירות עולות כדי קיפוח המיעוט מאחר שהייתה להם ציפייה לגיטימית לייצוג במוסדות הר"י בהסתמך על נוהג העבר; וכי המשיבים הפרו

את חובת האמון כלפיהם כאשר שינו את האיזון ביחסי הכוחות בהר"י. לבסוף טוענים המערערים כי לא הגישו את התובענה בשיהוי שכן אין לזקוף לחובתם ניסיונות להגיע להסכמות עם המשיבים, וכי לא היה מקום לצרף את נציגי הארגונים שנבחרו למוסדות הר"י כמשיבים משום שהם לא נבחרו על ידי אותם ארגונים ומשום שעסקינן בהליך אזרחי ולא מנהלי. בשולי הדברים טוענים המערערים כי פעלו בניקיון כפיים וכי אין לזקוף לחובתם את העובדה שלא השתתפו בבחירות, שכן לד"ר אידלמן היה "רוב טכני" והתייצבותם לא הייתה משנה דבר בעוד שאילו היו מצביעים בבחירות היה בכך כדי ליתן להן הכשר.

10. המשיבים 1-3 ו-5-6 (להלן: המשיבים) סומכים ידיהם על פסק דינו של בית המשפט המחוזי וטוענים כי פעלו בתום לב, כי משמעות החלת נוהג העבר במקרה דנן משמעה ביטול זכותם החוקתית של חברי הר"י להיבחר למוסדות הר"י (בהתאם לסעיף 7.2 לתקנון) וכי לא ניתן לעשות כן ללא הסכמתם של כל חברי הר"י. מכל מקום, כך נטען, לפי נוהג העבר נציגיו של כל ארגון צריכים להיות מוסכמים על כלל הארגונים הפרופסיונליים בטרם העברת הרשימה המוסכמת לוועידה הארצית, ולא די היה בהסכמת הארגון עצמו לזהות נציגיו. על-כן אין המערערים יכולים להיבנות מנוהג העבר כאשר הם עצמם אינם מיישמים אותו. המשיבים שבים וטוענים כי המערערים מנועים מלטעון כעת נגד הבחירות בשל שיהוי וכן משום שהם אלו שדחפו לבחירות חשאיות, אך ביקשו ליישם את נוהג העבר רק לאחר שנוכחו לדעת כי ד"ר אידלמן נבחר לתפקיד יו"ר הר"י וכי אין להם בוועידה הארצית את הרוב לו ייחלו. אשר לפרשנות התקנון סומכים המשיבים ידיהם על קביעותיו של בית המשפט המחוזי ומוסיפים כי קבלת הטענה לפיה נוהג העבר צריך לשמש אמת מידה לפרשנות התקנון, תביא לכך שבנסיבות בהן הצדדים לא הצליחו להגיע להסכמה, כבענייננו, תשותק פעילותה של הר"י. עוד נטען כי תוצאות הבחירות משקפות ייצוג נרחב לארגונים ולוועדים המקומיים וכי אין בהן משום פגיעה בדמוקרטיה או קיפוח המיעוט; כי הרוב המכריע של נציגי המערערים בוועד המרכזי הם נציגים שנבחרו בבחירות בוועדים המקומיים; כי רבים מהנבחרים למוסדות הר"י נמנים עם רשימת רחמימוב-אולמן; וכי הגם שתקנון הר"י אינו מחייב זאת, כל הסגנים שנבחרו על-ידי הוועד המרכזי הם יושבי ראש נבחרים של וועדים מקומיים וכך גם רוב חברי המזכירות שנבחרו. בתוך כך המשיבים מוסיפים וטוענים כי לאחר שניתן פסק דינו של בית המשפט קמא חלו שינויים בוועדים המקומיים וחלק מהחברים שנבחרו לוועד המרכזי ושעל בחירתם מלינים המערערים, נבחרו לכהן כיושבי ראש של חלק מהוועדים. לבסוף סומכים המשיבים את ידיהם על הקביעה כי התביעה הוגשה בשיהוי ניכר ובחוסר ניקיון כפיים.

11. דין הערעור להידחות.

סעיף 7.2 לתקנון הר"י מעניק לכל חבר בהר"י את הזכות "לבחור ולהיבחר למוסדות הר"י" וסעיף 67 לתקנון מסדיר את דרך בחירתו של הוועד המרכזי ולפיו "חברי הוועד המרכזי נבחרים ... על-ידי הוועידה הארצית ...". כפי שקבע בית המשפט המחוזי, פרשנות המערערים לסעיפים האמורים לפיה ניתן לבחור אך ורק את הנציגים שבהם בחרו הארגונים הפרופסיונליים עצמם כובלת, הלכה למעשה, את שיקול דעתם של צירי הוועידה הארצית לבחור את חברי הוועד המרכזי, וכן יש בה כדי להפקיע מהחברים בארגון את הזכות להיבחר. פרשנות זו אינה מתיישבת עם הוראות התקנון ואין לקבלה. אשר לנוהג העבר עליו משליכים המערערים את יהבם, מקובלת עלינו מסקנתו של בית המשפט המחוזי לפיה משנכשלו המאמצים לגבש רשימה מוסכמת וליישם את הנוהג האמור, הסעד שמבקשים המערערים – להורות לצירי הוועידה למנות את האנשים שברשימות הארגונים גם בהעדר הסכמה – אינו מתיישב עם נוהג זה. כמו כן לא ראינו מקום להתערב במסקנות שאליהן הגיע בית המשפט המחוזי לעניין קיפוח המיעוט, השיהוי בהגשת התובענה ואי ניקיון כפיהם של המערערים אשר החרימו את הבחירות מחד גיסא ותקפו את תוצאותיהן מאידך גיסא.

בית המשפט המחוזי ניתח באופן מעמיק ומפורט את הסוגיות שבמחלוקת הנוגעות לפירוש התקנון ולהליך הבחירות למוסדות הר"י, ולא הותיר אבן שלא הפכה. ממצאיו של בית המשפט מעוגנים היטב במכלול הראיות שהוצגו והם תומכים במסקנות המשפטיות אליהן הגיע ואין לגלות בהן טעות שבחוק. אנו דוחים, אפוא, את הערעור כסמכותנו לפי תקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.

המערערים יישאו בהוצאות המשיבים 1-3, 5-6 בערעור ושכר טרחת עורך דין בסך 35,000 ש"ח.

השופט ע' פוגלמן:

אני מסכים.

שופט

השופט א' שהם:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק-דינה של השופטת א' חיות.

ניתן היום, ט' בסיון התשע"ו (15.6.2016).

שופט

שופט

שופטת